

II. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2020. január 26.

I. FELADATSOR

Tulajdonképpen már éjszaka volt, de itt, a 65. szélességi fokon nem csodálkozhattam, hogy nappali világosság van: Izlandon júniusban és júliusban sose megy le a nap.

A levegő azonban lehűlt. Fáztam, és nagyon éhes is voltam. Megörültünk a boernak, amikor vendégszeretően megnyílt előttünk.

A boer egy parasztnak a háza volt, de ami a vendégszeretetet illeti, felért egy királyéval. Odaérkezésünkkor a ház ura kezét nyújtotta nekünk, és minden további ceremónia nélkül intett, hogy kövessük.

Bevezetett a szobánkba. A szoba földes padlójú, tágas teremféle volt, egyetlen ablak világította meg, az ablakon üveg helyett alig áttetsző birkabőr feszült. A fekvőhely két pirosra festett, izlandi közmondásokkal ékesített deszkakeret volt, szénával betöltve. Nem is számítottam ekkora kényelemre. A baj csak az volt, hogy a házban erős szag terjengett: szárított halé, ecetes húsé és aludttejé - az én orrom ezt nehezen bírta.

Alighogy leraktuk útifelszerelésünket, meghallottuk házigazdánk hangját; hívott, hogy menjünk ki a konyhába, az egyetlen helyiségbe, ahol égett a tűz. Még a legnagyobb hidegekben is csak ezt fűtötték.

Nagybátyám sietve engedelmeskedett a baráti meghívásnak. Én követtem.

A konyha tűzhelye ősi mintára készült: a szoba közepén állt egy kő, ez volt a tűzhely. Felette a tetőbe vágott lyukon távozott a füst. A konyha szolgált egyben ebédlőül is.

A házigazdánk úgy üdvözölt, amikor beléptünk, mintha még nem találkozott volna velünk, csókkal és a saellvertu szóval, ami azt jelenti: „Legyetek boldogok!”

Felesége ugyanígy szólt, és ugyanígy tett is, majd mindketten szívükre szorították jobb kezüket, és mélyen meghajoltak.

Meg kell mondanom, hogy az izlandi asszony tizenkilenc gyermek anyja volt: mind, aprajanagyja, ott nyüzsgött a szobát betöltő füstgomolyagokban. Minden pillanatban felbukkant egy szőke, szomorkás fejecske a füstfelhőkben. Olyanok voltak, mint a kissé mosdatlan angyalkák.

Nagybátyám és én barátságosan üdvözöltük ezt a „fészekalját”, úgyhogy három-négy poronty hamarosan ott mászkált a vállunkon, ugyanannyi ült az ölünkben, vagy csúszkált a lábunk alatt. Akik már tudtak beszélni, a saellvertu-t ismételték minden elképzelhető hangnemben, akik nem tudtak, csak annál hangosabban kiabáltak.

8.									
9.									
10.									

1. A narrátor keresztnéve.
2. A reykjavíki iskola természettan tanára, akinek a házában a két utazó megszállt.
3. A vulkán felé vezető út első állomáshelye.
4. Az izlandi vulkán neve, melynek kráteréből indulva keresi az utat a Föld középpontja felé a két utazó.
5. XVI. századi izlandi tudós, híres alkimista, akinek a tulajdonában lévő könyv lapjai között rejtőzködött a titkosírással írt pergamendarabka.
6. A mesélő kedvese.
7. A vulkán tetejéről látható sziget.
8. Tudós, aki a narrátor szerint bebizonyította, hogy a Föld középpontjában kétmillió fokos hőség uralkodik.
9. A reykjavíki püspöki helynök.
10. A Koppenhágából Reykjavíkba tartó vitorlás neve.

2. „Izlandon júniusban és júliusban sose megy le a nap.”. Miért? **2 pont**

3. „...az ablakon üveg helyett alig áttetsző birkabőr feszült.” Magyarázzátok meg, hogy a birkabőr miért nem rothadt meg, illetve száradt ki és tört meg? Minek tulajdonítható, hogy a bőr ellenáll a mikroorganizmusok enzimjeinek, amelyek hozzájárulnának a rothadáshoz? **2 pont**

4. „Meg kell mondanom, hogy az izlandi asszony tizenkilenc gyermek anyja volt...”

- a. Miért vállaltak régebben - kevésbé előnyös körülmények között is - több gyereket? Érveljetez egy paragrafusban. **5 pont**

- b. Napjainkban egyre gyakoribb az otthonszülés választása a kismamák körében. Soroljátok fel legalább 3 előnyét és 3 hátrányát az otthonszülésnek. **3 pont**
- c. Az újszülöttet napjainkban már a szülészetén jeggyel osztályozzák. Magyarázzátok el, mi a jelentése és a története ennek a jegynek. **4 pont**
- d. Feltételezve, hogy az izlandi családokban a nő már 19. életévének betöltésekor férjhez megy és gyereket szül, számítsátok ki, hogy 20 év múlva legtöbb hány unokája lehetne ennek a családnak (ha mindegyik gyerekük ugyanilyen szép számú utódokat hozna a világra)? Írjátok le a feladat megoldásának minden lépését! **3 pont**
5. „Zuzmólevest kaptunk - egész ízletes volt.”
- a. Mire utal a zuzmók jelenléte egy adott helyen? **2 pont**
- b. Milyen élőlény a zuzmó? **2 pont**
- c. Nevezetek meg két betegséget, amely ellen gyógyszert gyártottak/gyártanak az izlandi zuzmóból? **2 pont**
- d. Írjátok le a zuzmóleves receptjét, megadva a forrást, ahonnan beszereztétek. **2 pont**
6. Milyen kapcsolat létezik egy izlandi hősi énekgyűjtemény és a magyar rockzene között? **2 pont**
7. „A fekvőhely két pirosra festett, izlandi közmondásokkal ékesített deszkakeret volt, szénával betöltve.” Újrahasznosított fából készítenek bármilyen dekorációs elemet egy izlandi közmondás magyar szövegével. Műveteket postázzátok a **Fundația Comunitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60.** címre (a borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára, valamint a csapat nevét). **6 pont**
8. **Egy kis geológia:**
- a. Izland két eltérő kőzetlemezen fekszik, akár azt is mondhatjuk, hogy két eltérő kontinensen foglal helyet. Melyik ez a két eltérő kőzetlemez? **1 pont**
- b. Készítenek egy egyszerű filmes bemutatót (amelyhez gyurmát, kartonlapot stb. használtak) arról, hogy mi történik a kőzetlemezekkel Izlandon, majd a magyarázatot tartalmazó, legtöbb 30 másodperc terjedelmű kisfilm youtube linkjét másoljátok be a feladatlapra. **5 pont**

II. FELADATSOR

Izland egy kicsi ország, mégis élen jár a természet védelmében és a környezettudatosságban.

1. Írjatok két érvet, amely alátámassza a fenti állítást. **5 pont**
2. Tervezzetek egy 5 nap/4 éjszakai **környezettudatos** kirándulást Izlandra. Szerkesszetek erre a célra egy szórólapot, amelyen feltüntetitek a pontos napi programokat, a megtekinthető nevezetességeket, az útvonalat, szálláshelye(ke)t és a költségvetést. Indulási és érkezési pont Kolozsvár.
A kinyomtatott szórólapot küldjétek be postán a **Fundația Comunitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60.** címre (a borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára, valamint a csapat nevét). **25 pont**
3. Nevezzetek meg legalább öt környezettudatos cselekvést, amelyek szerepelnének a tervezett kirándulásotokon. **10 pont**

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltsse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, e-mailben kérjük csatolni a magyaroktatas@magyaroktatas.ro címre.

Postai címünk: **Fundația Comunitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60.** (A borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára valamint a csapat nevét)

FORMAI KÖVETELMÉNYEK¹ BETARTÁSA

10 pont

¹ A megoldások első oldala a feladatlap első, a megjelölt adatokkal kitöltött oldala. Kérjük, a megoldásokat az egyes feladatsorokban megadott szövegrészletek, valamint a feladatok szövege *nélkül*, a megadott sorrendet megőrizve küldjék be (ez utóbbi kérés nem vonatkozik az olyan feladatok megoldásaira, melyeket külön lapra kell elkészíteni). A szövegfarmázásra vonatkozó követelmények a következők: **betűtípus** Times New Roman, **betűméret** 12 pt, **igazítás** sorkizárt, **behúzás típusa** első sor, **értéke** 1,25 cm.